

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU BILJA SRBIJE

XII SAVETOVANJE O ZAŠTITI BILJA

Zbornik rezimea radova

Zlatibor, 25-29. novembar 2013. godine

Zbornik rezimea radova
XII SAVETOVANJE O ZAŠTITI BILJA

Zlatibor, 25-29. novembar 2013. godine

Izdavač:

Društvo za zaštitu bilja Srbije
11080 Beograd 80, Nemanjina 6; p.fah 123
E-mail: plantprs@eunet.rs
Internet: www.planprs.org.rs

Za izdavača:

Prof. dr Goran Delibašić, predsednik Društva

ISBN 978-86-83017-24-9

Tiraž:

600 primeraka

Štampa:

KAKTUSPRINT, Beograd

3.3. MASOVNA POJAVA GUBARA NA PODRUČJU SRBIJE U 2013. GODINI

Glavendekić Milka¹, Mihajlović Ljubodrag¹, Grbić Perica²

¹ Univerzitet u Beogradu - Šumarski fakultet, Beograd

² Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - Uprava za šume, Beograd
milka.glavendekic@sfb.bg.ac.rs

Najveće ekonomske štete u listopadnim šumama u Srbiji izaziva gubar *Lymantria dispar* L. Masovne pojave gubara se javljaju na velikim površinama i u tom slučaju predstavljaju pretnju ne samo za šume, zelenu infrastrukturu gradova, već ugrožavaju i poljoprivrednu proizvodnju. Na prostoru Srbije su zabeležene gradacije gubara od 1862. godine i prema podacima literature, bilo ih je 18. Učestalost masovnih pojava je veća od 1947. godine, od kada je zabeleženo 8 gradacija. U 2013. godini, prema podacima Uprave za šume Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ukupno je pregledano 161.864,77 ha šuma i različiti stepeni oštećenja su utvrđeni na površini od 107.839,81 ha. Delimičan brst (60-90% defolijacija) je zabeležen na 6.161,66 ha i totalni golobrst na 56.680,22

ha. Na području Šumskog gazdinstva Boljevac se nalazi 99,97% površina pod totalnim golobrstom. U pogledu vlasničke strukture, može se zaključiti da je totalni brst zabeležen u šumama sopstvenika na površini od 37.154,50 ha, što predstavlja 65,55% šuma pod totalnim golobrstom. U šumama kojima gazduje Javno preduzeće Srbijašume, totalni brst je zabeležen na površini od 19.525,72 ha, što predstavlja ukupno 34,45% šuma koje su pretrpele totalni brst u 2013. godini.

Pregled stepena infestacije i zdravstvenog stanja populacije gubara je izvršen na području ŠG Negotin u Gazdinskoj jedinici Alija-Bukovo-Vratna, na lokalitetu Štubik, u lovištu, u šumama koje su manastirski posed Manastira Bukovo i Vratna, u privatnoj šumi u selu Jabukovac i u Nacionalnom parku Đerdap u Gazdinskoj jedinici Crni vrh. Pregled je izvršen u periodu od maja do kraja juna 2013. godine. Za istraživanja su korišćene uobičajene entomološke metode terenskih i laboratorijskih proučavanja gubara. Posebno su proučavani prirodni neprijatelji gubara. Gusenice i lutke su gajene u laboratoriji u veoma velikom broju pojedinačno da bi se ustanovio stepen parazitiranosti i inficiranost patogenim mikroorganizmima.

Šume hrasta i bukve su bile najviše ugrožene i u njima su zabeležene najveće površine pod golobrstom. Mešovite šume sa četinarima (bor i smrča) su posebno ugrožene. Ono što zabrinjava, je činjenica da su u proučavanim šumama zabeležena imaga nove generacije gubara i na totalno obrštenim četinarima su masovno polagana jaja krajem juna. Mortalitet gusenica i lutaka gubara je u najvećem stepenu izazvan nuklearnim poliedarnim virusom (NPV), što je očekivano, s obzirom na odmaklu fazu gradacije. Parazitoidi i predatori su bili u veoma maloj brojnosti. Istraživanja zdravstvenog stanja populacija gubara se nastavljaju i konačni rezultati će se dobiti krajem vegetacije. Tek tada će moći da se postavi konačna prognoza daljeg toka aktuelne gradacije gubara u Srbiji.

Ovaj rad je realizovan u okviru projekta 43007 koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije u okviru programa Integriranih i interdisciplinarnih istraživanja za period 2011-2014. godine.